

SHTOJCË

Punimet e prezantuara në
Konferencën Shkencore Ndërkombëtare me temë:

**“Familja në shekullin XXI:
Sfidat Identitare dhe Zhvillimore”**

Organizuar nga Asociacioni për Afirmimin e Gruas,
Shkup, Maqedonia e Veriut

Të nderuar,

Asociacioni për Afirmimin e Gruas, në bashkëpunim me Qendrën për Mirëkuptim dhe Bashkëpunim Institucional dhe Universitetin Ndërkombëtar Ballkanik, më 10 maj 2025, realizoi Konferencën Shkencore Ndërkombëtare me temë: “Familja në shekullin XXI: Sfidat Identitare dhe Zhvillimore”.

Konferenca mbledhi së bashku studiues nga universitetet e Maqedonisë së Veriut, Kosovës, Shqipërisë, Turqisë dhe Gjermanisë, të cilët paraqitën hulumtime shkencore mbi sfidat që po përballon familja moderne në epokën e digjitalizimit, migrameve dhe krizave socio-ekonomike.

Një vlerë e shtuar e kësaj konference ishte publikimi i punimeve të saj në revistën shkencore CENTRUM, me synimin për të nxitur kërkimin akademik dhe zhvillimin e politikave të bazuara në të dhëna.

Në cilësinë e kryetares së Bordit të Konferencës, po jap një vlerësim mbi punimet e pranuar dhe të prezantuara gjatë Konferencës:

- Punimet i plotësojnë kushtet në aspekt formal: abstraktin dhe përfundimin i kanë në gjuhën angleze, numri i faqeve është i mjaftueshëm, kanë citime dhe literaturë adekuate.

- Në aspekt përmbajtësor, punimet trajtojnë tematika, të cilat në mënyrë të drejtpërdrejtë trajtojnë çështje që kanë të bëjnë me familjen dhe sfidat e kohës moderne. Punimet e prezantuara përmbajnë analizë të detajuar teorike dhe empirike të temës konkrete dhe japin një kontribut shkencor që mund të shërbejë për bazë në hulumtimet e mëtejshme shkencore. Punimet kanë rezultuar me konkluzë dhe rekomandime konkrete, si rezultat i hulumtimit të mirëfilltë të çështjes konkrete.

Me respekt,

Prof. dr. Drita Mamuti Fazlija, kryetare e Bordit

Kryetare e Bordit të Konferencës:

Prof. dr. Drita Mamuti Fazlija

Koordinatorë e Konferencës:

Sabile Sherifi

Komiteti Shkencor:

Prof. dr. Drita Mamuti Fazlija - Universiteti i Tetovës (Maqedonia e Veriut)

Prof. dr. Elisabeta Bajrami Ollogu - Universiteti “Nënë Tereza” (Maqedonia e Veriut)

Prof. dr. Ahmed Alibasić - Universiteti i Sarajevës (Bosnjë dhe Hercegovinë)

Prof. dr. Milazim Krasniqi - Universiteti i Prishtinës (Kosovë)

Prof. dr. Merita Zylfiu - Universiteti i Evropës Juglindore (Maqedonia e Veriut)

Prof. dr. Sabina Belshaku - Universiteti i Elbasanit “Aleksandër Xhuvani” (Shqipëri)

Prof. dr. Ajtene Hajdari Qamili - Universiteti “Shën Kirili dhe Metodi” në Shkup (Maqedonia e Veriut)

Prof. dr. Besnik Sinani - Universiteti Eberhard Karls i Tübingenit (Gjermani)

Assoc. prof. dr. Igballe Miftari-Fetishi - Universiteti Ndërkombëtar Ballkanik (Maqedonia e Veriut)

Assoc. prof. dr. Murat Başarır - Universiteti Erciyes (Turqi)

Asist. prof. Abdullah Azzam Tüzgen - Universiteti Boğaziçi (Turqi)

Dr. Irena Myzeqari - Universiteti European i Tiranës (Shqipëri)

Dr. Kujtim Kasami - Kryeredaktor i revistës Centrum (Maqedonia e Veriut)

Përmbajtja/Содержина/Content

Alije Alimi, MA

ROLI I FAMILJES NË ZHVILLIMIN E PERSONALITETIT TE FËMIJËT УЛОГАТА НА СЕМЕЈСТВОТО ВО РАЗВОЈОТ НА ЛИЧНОСТА КАЈ ДЕЦАТА THE ROLE OF THE FAMILY IN THE DEVELOPMENT OF PERSONALITY IN CHILDREN	9
---	----------

Bujar Idrizi

ROLI I MEDIAS NË FORMËSIMIN E IDENTITETIT FAMILJAR THE ROLE OF MEDIA IN SHAPING FAMILY IDENTITY УЛОГАТА НА МЕДИУМИТЕ ВО ФОРМИРАЊЕТО НА СЕМЕЈНИОТ ИДЕНТИТЕТ.....	22
--	-----------

Bukurije Etemi-Ademi, MA

Drita Bejtullahi, MA

POLITIKAT DHE STRATEGJITË E RMV-SË PËR MBËSHKETJEN SOCIALE TË FËMIJËVE ПОЛИТИКИ И СТРАТЕГИИ НА РСМ ЗА СОЦИЈАЛНА ПОДДРШКА НА ДЕЦАТА POLICIES AND STRATEGIES OF RNM FOR THE SOCIAL SUPPORT OF CHILDREN	31
---	-----------

Drita Bejtullahi

Bukurije Etemi-Ademi

TRENDËT AKTUALË NË TË DREJTËN FAMILJARE DHE IMPLIKIMET LIGJORE NGA PRAKTIKAT E SË DREJTËS FAMILJARE ТЕКОВНИ ТРЕНДОВИ ВО СЕМЕЈНОТО ПРАВО И ПРАВНИ ИМПЛИКАЦИИ ОД ПРАКТИКИТЕ НА СЕМЕЈНОТО ПРАВО CURRENT TRENDS IN FAMILY LAW AND LEGAL IMPLICATIONS OF FAMILY LAW PRACTICES	42
---	-----------

Asst. MA. Dijana Beqa

Asst. MA. Besart Gashi

Prof. Ass. Dr. Besarta Pelaj

Dr.Spec. Rrezearta Sahiti

FAMILJA NË SHEKULLIN XXI: SFIDAT IDENTITARE DHE ZHVILLIMORE СЕМЕЈСТВОТО ВО XXI ВЕК: ИДЕНТИТЕТСКИ И РАЗВОЈНИ ПРЕДИЗВИЦИ FAMILY IN THE 21st CENTURY: IDENTITY AND DEVELOPMENTAL CHALLENGES.....	56
--	-----------

Elona Mustafaraj, PhD (c)

NXITJA E REZISTENCËS: NDIKIMI I MBËSHKETJES SË FAMILJES NË PËRBALLJEN ME SJELLJEN AGRESIVE TEK ADOLESHENTËT E MOSHËS 10-14 VJEÇ

ПОТТИКНУВАЊЕ НА ОТПОРНОСТА: ВЛИЈАНИЕТО НА СЕМЕЈНАТА ПОДДРШКА ВО СПРАВУВАЊЕТО СО АГРЕСИВНОТО ОДНЕСУВАЊЕ КАЈ АДОЛЕСЦЕНТИТЕ НА ВОЗРАСТ ОД 10 ДО 14 ГОДИНИ
FOSTERING RESILIENCE: THE IMPACT OF FAMILY SUPPORT IN COPING WITH AGGRESSIVE BEHAVIOR AMONG ADOLESCENTS AGED 10-14 78

Emine Haxhiu

Mr. Farm. Emine Idrizi

NDIKIMI I MJETEVE EDUKATIVE TË DREJTUARA NGА INTELIGJENCA ARTIFICIALE TEK ZHVILLIMI KOGNITIV DHE SOCIAL TEK FËMIJËT E MOSHËS 9-14 NË MAQEDONINË E VERIUT

ВЛИЈАНИЕТО НА ЕДУКАТИВНИТЕ АЛАТКИ УПРАВУВАНИ ОД ВЕШТАЧКА ИНТЕЛИГЕНЦИЈА ВРЗ КОГНИТИВНИОТ И СОЦИЈАЛНИОТ РАЗВОЈ КАЈ ДЕЦАТА НА ВОЗРАСТ ОД 9 ДО 14 ГОДИНИ ВО СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
THE IMPACT OF AI-DRIVEN EDUCATIONAL TOOLS ON COGNITIVE AND SOCIAL DEVELOPMENT IN 9-14 YEAR-OLDS IN NORTH MACEDONIA 86

Ilmije Kuqi, PhD

MEKANIZMAT E MBROJTJES SË FAMILJES NGА DHUNA SIPAS PERSPEKTIVËS ISLAME

МЕХАНИЗМИ ЗА ЗАШТИТА НА СЕМЕЈСТВОТО ОД НАСИЛСТВО СПОРЕД ИСЛАМСКАТА ПЕРСПЕКТИВА

MECHANISMS OF PROTECTING THE FAMILY FROM VIOLENCE ACCORDING TO THE ISLAMIC PERSPECTIVE 103

Kujtim Kasami, PhD

FAMILJA - FAKTOR I RËNDËSISHËM I EDUKIMIT NË EDUKIM ETIK

СЕМЕЈСТВОТО - ВАЖЕН ФАКТОР ВО ВОСПИТУВАЊЕТО ВО ЕТИЧКОТО ОБРАЗОВАНИЕ

THE FAMILY - AN IMPORTANT FACTOR IN ETHICAL EDUCATION 115

Rabije Murati, PhD

FAMILJA, FAKTOR I EDUKIMIT

СЕМЕЈСТВОТО, ФАКТОР НА ОБРАЗОВАНИЕТО

THE FAMILY, A FACTOR IN EDUCATION 130

Sabina Belshaku, PhD

MEKANIZMI I REFERIMIT TË RASTEVE TË DHUNËS NË FAMILJE SI ARRITJE DHE SFIDË PËR SHQIPËRINË	
МЕХАНИЗМОТ ЗА УПАТУВАЊЕ НА СЛУЧАИ НА СЕМЕЈНО НАСИЛСТВО КАКО ДОСТИГНУВАЊЕ И ПРЕДИЗВИК ЗА АЛБАНИЈА	
MECHANISM OF CASE REFERRAL FOR DOMESTIC VIOLENCE AS AN ACHIEVEMENT AND CHALLENGE FOR ALBANIA.....	138

Teuta Qerimi Sadiku

Blerta Kondri

NDIKIMI I INFLACIONIT NË SHPORTËN KONSUMATORE TË FAMILJEVE	
ВЛИЈАНИЕТО НА ИНФЛАЦИЈАТА ВРЗ ПОТРОШУВАЧКАТА КОШНИЦА НА СЕМЕЈСТВАТА	
THE IMPACT OF INFLATION ON HOUSEHOLDS' CONSUMER BASKETS	155

Valmire Batatina Krasniqi, PhD

GRATË DHE ROLI I TYRE NË FAMILJEN BASHKËKOHORE:

NJË QASJE ISLAME

ЖЕНИТЕ И НИВНАТА УЛОГА ВО СОВРЕМЕНОТО СЕМЕЈСТВО:

ИСЛАМСКИ ПРИСТАП

WOMEN AND THEIR ROLE IN THE CONTEMPORARY FAMILY:

AN ISLAMIC APPROACH 163

Xhabir Emini, MA

NDIKIMI I RRJETEVE SOCIALE DHE INFLUENCERËVE NË PJESËMARRJEN E QYTETARËVE NË PROCESET DEMOKRATIKE NË SHOQËRINË MAQEDONASE	
ME THEKS TË VEÇANTË GJININË FEMËRORE	
ВЛИЈАНИЕТО НА СОЦИЈАЛНИТЕ МРЕЖИ И ИНФЛУЕНСЕРИТЕ ВРЗ УЧЕСТВОТО НА ГРАЃАНИТЕ ВО ДЕМОКРАТСКИТЕ ПРОЦЕСИ ВО МАКЕДОНСКОТО ОПШТЕСТВО СО ПОСЕБЕН АКЦЕНТ НА ЖЕНСКИОТ РОД	
THE INFLUENCE OF SOCIAL NETWORKS AND INFLUENCERS ON CITIZENS PARTICIPATION IN DEMOCRATIC PROCESSES IN OUR SOCIETY, WITH SPECIAL EMPHASIS ON WOMEN.....	178

Ziber Lata

REFLEKTIVE KURANORE MBI FAMILJEN

КУРАНСКИ РЕФЛЕКСИИ ЗА СЕМЕЈСТВОТО

QUR'ANIC REFLECTIONS ON THE FAMILY 195

